

N O S T R A P A R L A

N.º 14

Febrer 1923

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Boters, 16, primer. — BARCELONA

LA CONSCIENCIA DEL BELL CATALANESC

La consciència de la llengua pròpia, forma primera de llur consciència nacional, tingué en els pobles llatins — i per tant a Catalunya — dos moments successius. Primer, diferenciació de la llengua portada respecte del llatí; després, oposició entre les diferents formes del romanç.

La llengua vulgar o romana era dividida en nombre infinit de varietats: calia que al procés de diversificació, ja acomplert, el succés un d'unificació, entorn de formes que anaven imposant-se a les més veïnes pel variat mecanisme d'expansió i d'imitació. Només llavors podien brollar noms racionals diversos per cascuna de les noves llengües; noms, d'altra banda, que només eren necessaris per contraposar llenguatges propis de terres diferents.

El bloc llatí, compacte de primer davant el bloc germànic, s'esberla ja en el segle VIIe i resta fraccionat per sempre de Carlemany ençà. La renaixença dels estudis, sobretot dels gramaticals i retòrics, — retornant a la pronunciació més pura del llatí, a l'observació de la quantitat sillàbica i de les regles sintàctiques, — dóna consciència del camí recorregut i demostra que la llengua del poble — llengua *vulgar* o llengua *romana* — n'és una de tota diferent de la llatina, escrita i sovint parlada encara pels lletrats o clergues.

Hi ha un moment que els catalans senten la unitat de la